

АДАПТИВНЕ НАВЧАННЯ НА ОСНОВІ LMS MOODLE: ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Спирін О.М.¹, Наумук І.М.²

¹Університет менеджменту освіти Національної академії педагогічних наук України, м. Київ, Україна

²Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь, Україна

Анотація. Одним з сучасних інноваційних підходів до організації освітнього процесу в закладах вищої освіти є адаптивне навчання. Він ґрунтується на урахуванні індивідуальних особливостей особи, яка навчається, з метою максимальної її адаптації до освітнього середовища і досягнення цілей професійної підготовки фахівців. Для цього необхідно зібрати інформацію про навчальну діяльність студента, побудувати відповідну модель і забезпечити змінюваність навчання на основі цієї моделі. LMS Moodle, яка широко використовується у закладах вищої освіти України, не має таких засобів, тому постає завдання щодо надання їй відповідних можливостей.

Ключові слова: адаптивне навчання, інформаційно-комунікаційні технології, LMS Moodle, заклад вищої освіти.

ADAPTIVE LEARNING IN LMS MOODLE: PROBLEM STATEMENT

Spirin O.¹, Naumuk I.²

¹University Of Educational Management of NAES of Ukraine, Kyiv, Ukraine

²Bogdan Khmelnytsky Melitopol State Pedagogical University, Melitopol, Ukraine

Abstract. One of the modern innovative approaches to the organization of the educational process in higher education institutions is adaptive learning. It is based on taking into account the individual characteristics of the student, in order to maximize its adaptation to the educational environment and achieve the goals of professional training of specialists. To do this, it is necessary to collect information about the student's educational activities, build an appropriate model and ensure that the learning process is changeable based on this model. LMS Moodle, which is widely used in higher education institutions in Ukraine, does not have such funds, so the task is to provide it with appropriate opportunities.

Keywords: adaptive learning, information and communication technologies, LMS Moodle, institution of higher education.

Вступ. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у вищій освіті наразі залишається одним з пріоритетних напрямів її розвитку. Засоби ІКТ надають учасникам освітнього процесу різноманітні можливості, сприяючи, зокрема, посиленню його індивідуалізації та персоналізації. Зазначені підходи нині набули особливого значення, оскільки урахування індивідуальних особливостей і потреб особи, що навчається, дозволяє наблизитися до провідної мети – становлення особистості, яка володіє сукупністю загальних і фахових компетентностей. З огляду на це постає проблема надання освітньому процесу загалом та його окремим елементам адаптивності, тобто здатності до гнучких змін залежно від конкретних умов його перебігу. Незважаючи на наявність багатьох наукових досліджень, присвячених адаптивному навчанню, практичні аспекти його реалізації у закладах вищої освіти (ЗВО) потребують подальшого розроблення.

Метою роботи є аналіз деяких теоретичних і практичних аспектів організації адаптивного навчання у ЗВО.

Основна частина. Адаптивне навчання в закладах вищої освіти є предметом розвідок багатьох українських (В. Бондар, О. Канищева, М. Коляда, Т. Лендюк, І. Лютенко, Т. Опалюк, В. Пішванова, Т. Франчук, І. Шапошнікова й ін.) та закордонних (К. Kostolanyova, J. Šarmanova, О. Такас й ін.) науковців. Разом із тим, пошук за ключовими фразами у бібліографічних і реферативних базах даних Scopus і Web of Science, а також у пошуковій системі Google Scholar виявив незначну кількість публікацій з цієї проблематики (табл. 1).

Зокрема автори монографії [1] наголошують на тому, що адаптивне навчання у ЗВО є соціально-незатребуваним. Участь у ньому вимагає від студентів адаптації до незвичних умов навчання, видів діяльності, форм спілкування, що призводить до конфлікту з наявними стереотипами діяльності [1, с. 13]. На нашу думку зазначене повністю стосується і викладачів, перед якими постає завдання забезпечити власну і студентську адаптацію до нових обставин.

Таблиця 1.

Результати пошуку публікацій з проблем адаптивного навчання у ЗВО

Пошуковий запит	Джерело даних		
	Scopus	Web of Science	Google Scholar
"adaptive education" AND universit*	12	15	3530
"адаптивне навчання" AND університет*	-	-	330

Адаптивне навчання передбачає взаємний вплив особистості на освітнє, соціальне, морально-етичне середовище, а також вплив зовнішніх і внутрішніх чинників на особистість [2, с. 37].

Навчальне середовище можна вважати адаптивним, якщо йому притаманні такі можливості: контроль діяльності користувачів; її інтерпретація на основі специфічних моделей; визначати вимоги та потреби користувачів на основі інтерпретації їх діяльності та адекватно представляти їх у вигляді моделей; полегшувати процес навчання з урахуванням наявної інформації [4, с. 182].

Нині адаптивне навчання здебільшого відбувається з використанням засобів ІКТ. Адаптивні навчальні середовища нині використовуються у закордонних закладах вищої освіти. Зокрема у звіті консалтингового дослідницького сервісу ІТНАКА S+R [5] наведено характеристику таких систем, як Cerego, CogBooks, Knewton й ін., важливою особливістю яких є інтеграція з системами керування навчанням (LMS), наприклад Moodle. Ця платформа широко використовується у ЗВО України для організації освітнього процесу в умовах змішаного та/або дистанційного навчання.

Проте власне LMS Moodle не є адаптивною системою, тому актуальним напрямом досліджень є розроблення способів надання їй відповідних можливостей. Наприклад, в роботі [3] подано опис алгоритму адаптивного навчання і тестування, який реалізовано автором у процесі розробки спеціального плагіну для LMS Moodle.

Висновки. Адаптивне навчання є інноваційним підходом до організації освітнього процесу у ЗВО. Його реалізація спирається на застосування засобів ІКТ, тому одним із завдань інформатизації у ЗВО України є удосконалення існуючих систем керування навчання для надання їм відповідних можливостей. У зв'язку з цим наші подальші дослідження спрямовано на розробку адаптивних навчальних курсів на платформі Moodle.

Матеріал підготовлено у межах НДР «Адаптивна система для індивідуалізації та персоналізації професійної підготовки майбутніх фахівців в умовах змішаного навчання» (реєстраційний номер 0120U101970).

Список використаних джерел

1. Адаптивне навчання студентів професії вчителя: теорія і практика : монографія / В.І. Бондар, І.М. Шапошнікова, Т.Л. Опалюк, Т.Й. Франчук; за заг. ред. В.І. Бондаря. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. – 308 с.
2. Бондар В., Шапошнікова І. Адаптивне навчання студентів як передумова реалізації компетентнісного підходу до професійної підготовки вчителя. Рідна школа. – 2013. – №11. – С. 36-41.
3. Лендюк Т.В. Моделювання комп'ютерного адаптивного навчання і тестування. Праці Одеського політехнічного університету. – 2013. – № 1. – С. 110-115.
4. Paramythis A., Loidl-Reisinger S. Adaptive Learning Environments and e-Learning Standards. Electronic Journal of e-Learning. 2004. Vol. 2, No. 1. Pp. 181-194.
5. Brown J. Personalizing Post-Secondary Education: An Overview of Adaptive Learning Solutions for Higher Education. ІТНАКА S+R, 2015. 35 p. <https://doi.org/10.18665/sr.221030>.